

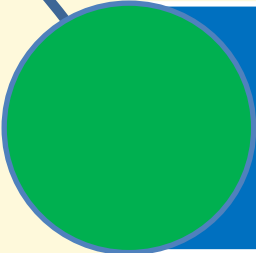
# Aktīvās darba tirgus politikas pasākumi un pašvaldību loma/iesaiste jaunajā struktūrfondu periodā

2014.gada 15.oktobris

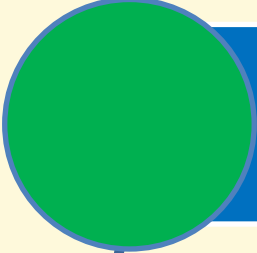


LATVIJAS REPUBLIKAS  
LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA  
MINISTRY OF WELFARE  
OF THE REPUBLIC OF LATVIA

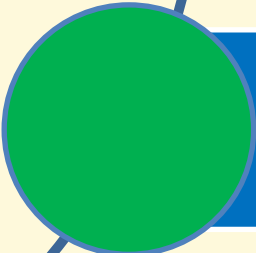
# Iekļaujošas nodarbinātības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam (I)



Pamatnostādņu mērķis ir sekmēt iekļaujoša darba tirgus veidošanos un pilnvērtīgi izmantot Latvijas iedzīvotāju cilvēkresursu potenciālu, mazināt bezdarba sociālās sekas, atbalstīt bez darba palikušo cilvēku atgriešanos darba tirgū un sociālās atstumtības riskam pakļauto grupu pārstāvju iespējami ilgu noturēšanos darba tirgū.



Tāpat pamatnostādņu mērķis ir nodrošināt, ka ilgstošais bezdarba līmenis līdz 2020. gadam samazinātos līdz 15% (no 35% 2014.gada 1.pusē) no visiem bezdarbniekiem un 2,5% (5,8% 2013.gadā LV) no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem.



Pamatnostādņēs ietvertu pasākumu un uzdevumu īstenošanai bez valsts budžeta finansējuma plānots piesaistīt arī ES finanšu līdzekļus – Eiropas Sociālā fonda finansējumu darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" aktivitāšu ietvaros (kopā indikatīvi 280 MEUR).



# Iekļaujošas nodarbinātības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam (II)

## Iekļaujošs darba tirgus

- Paredz atbalstu iedzīvotāju grupām, kurām atgriešanās darba tirgū ir visgrūtākā, piemēram, ilgstošajiem bezdarbniekiem, jauniešiem, kuri nemācās, 50+ vecuma bezdarbniekiem, cilvēkiem ar invaliditāti.
- Atbalsta mehānismi – pamatkompetenču un pamatprasmju attīstība, motivācijas atbalsts, karjeras konsultācijas, apmācības kuponu sistēmā un pie darba devēja, pagaidu darba iespējas pašvaldībās, pirmā darba pieredze, subsidētā nodarbinātība, brīvprātīgais darbs, uzņēmējdarbības uzsākšana, mobilitātes atbalsts.

## Līdzsvarots darba tirgus

- Paredz darba tirgus piedāvājuma un pieprasījuma salāgošanu, ņemot vērā demogrāfisko tendenču prognozes un ekonomiskās situācijas attīstības scenārijus.
- Vienotas platformas izveide ekonomikas un darba tirgus attīstības tendenču monitoringam un prognozēšanai. Piemēram, lai paplašinātu informācijas pieejamību par darba tirgus aktualitātēm sabiedrībai kopumā, plānots pilnveidot NVA nodarbinātības barometru.

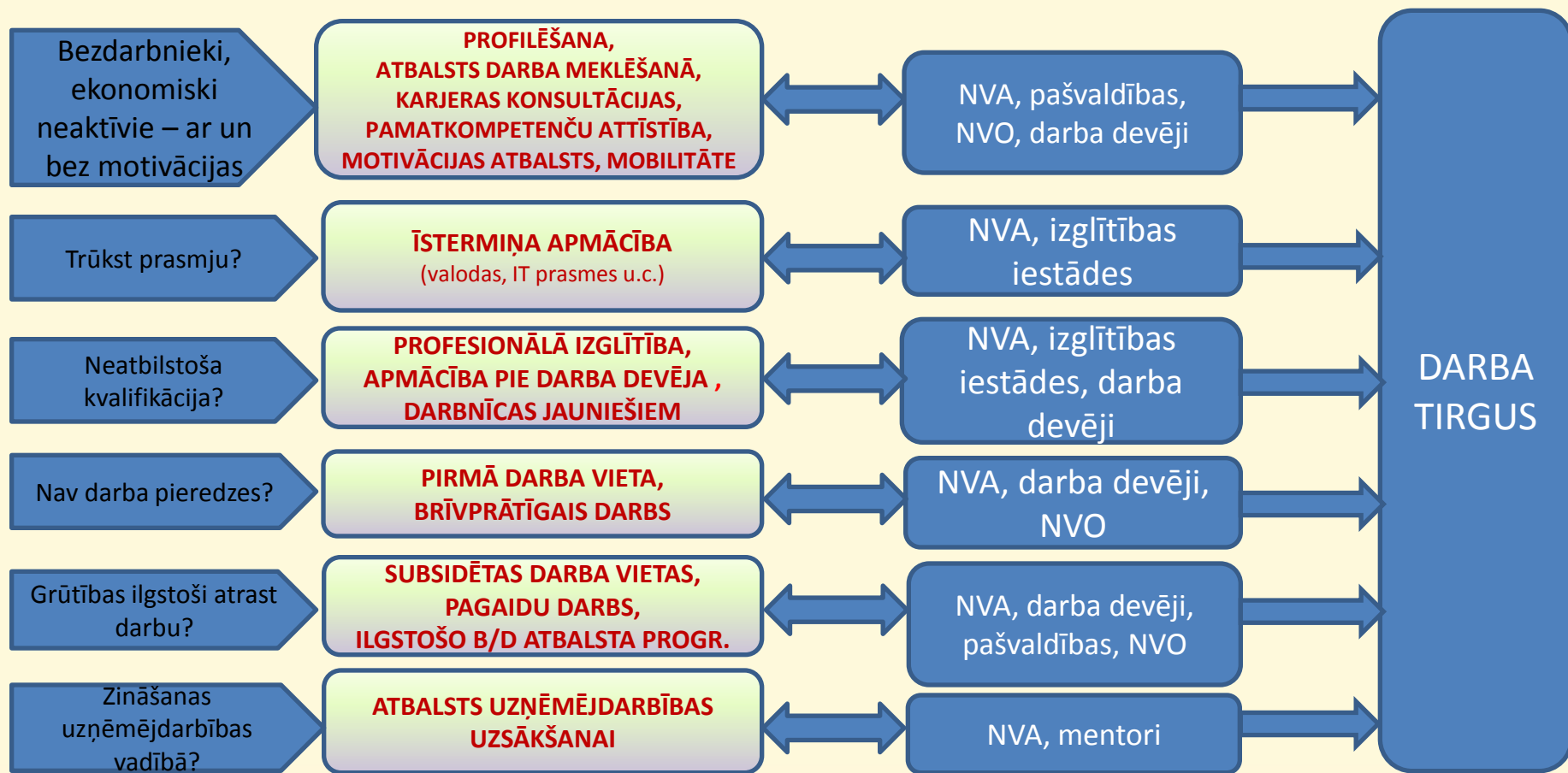
## Nodarbinātību sekmējoša vide

- Attīstīt iekļaujošai nodarbinātībai draudzīgāku darbaspēka nodokļu un pabalstu sistēmu.





# Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu ietvars un partnerības



# Jauniešu garantija (I)

NEAKTĪVIE  
JAUNIEŠI

15-29 gadi

## 1. Identifikācija & aktivizēšana:

Motivācijas, mentoringa un citi atbalsta pasākumi pašvaldībās

Nacionālais projekts «Palielināt NVA neregistrēto NEET jauniešu iesaisti izglītībā, darba tirgū un nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā»

Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra sadarbībā ar 119 pašvaldībām, NVO (ESF, SB)

AKTĪVIE  
JAUNIEŠI

17-29 gadi

## 2. Iesaistīšana izglītības/darba tirgus pasākumos:

«Otrās iespējas» izglītība  
1/1,5 gadīgās profesionālās izglītības programmas

Nacionālais projekts „Palielināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībās neiesaistītu jauniešu nodarbinātību Jauniešu garantijas ietvaros”

Valsts izglītības attīstības aģentūra sadarbībā ar izglītības institūcijām (ESF, JNĪ, SB)

AKTĪVIE  
JAUNIEŠI

15-29 gadi

Citi  
apmācību  
pasākumi

vai

Aktīvie darba  
tirgus politikas  
vai citi  
pasākumi

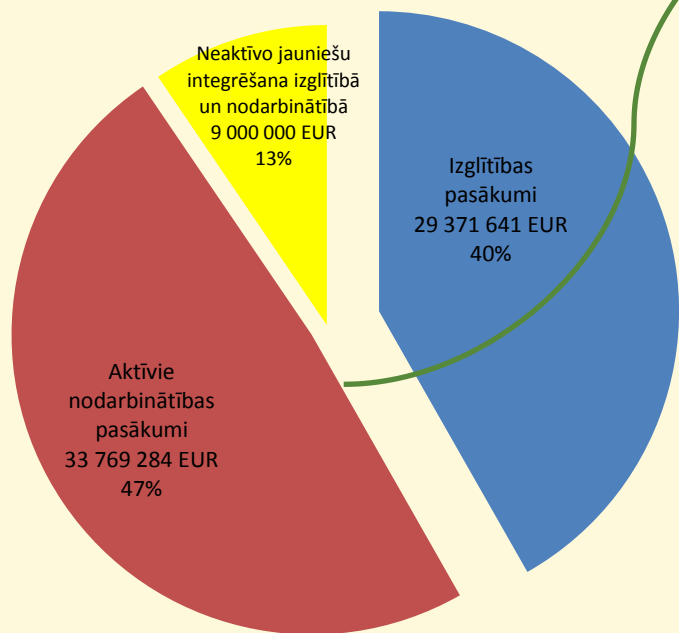
Nacionālais projekts „Aktīvās darba tirgus politikas pasākumu īstenošana jauniešu bezdarbnieku nodarbinātības veicināšanai”

Nodarbinātības valsts aģentūra sadarbībā ar Izglītības institūcijām, darba devējiem, NVO (ESF, JNĪ, SB)

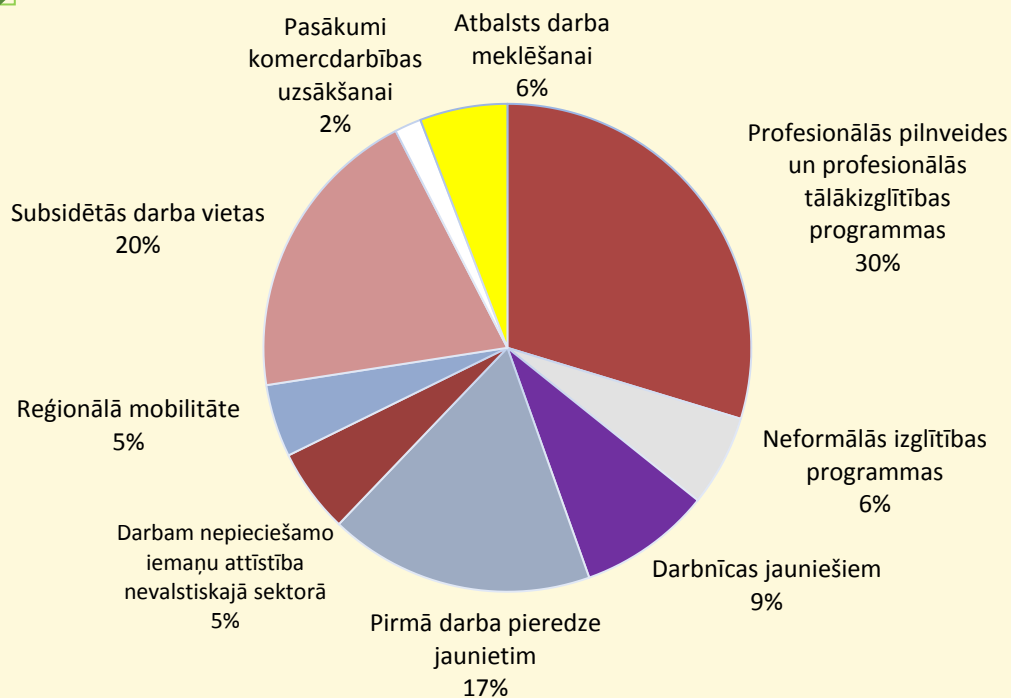


# Jauniešu garantija (II)

## Jauniešu garantijas 3 darbības jomas (apt. 72 MEUR):



## Aktīvie nodarbinātības pasākumi:



# PROFILĒŠANA, ATBALSTS DARBA MEKLĒŠANĀ, KARJERAS KONSULTĀCIJAS, PAMATKOMPETENČU ATTĪSTĪBA

- ❑ **Profilēšana** - mērķis ir veicināt efektīvu un mērķtiecīgu NVA piedāvāto pakalpojumu piemērošanu klientiem, lai pēc iespējas saīsinātu bezdarba periodu garumu un novērstu potenciālos riskus, kas varētu kavēt cilvēka veiksmīgu atgriešanos darba tirgū.
- ❑ **Atbalsts darba meklēšanā** – NVA vakanču datu bāze, darbinieku atlase pēc darba devēju pieprasījuma, darba meklēšanas dienasgrāmatas utml.
- ❑ **Karjeras konsultācijas** –ļauj jauniešiem apzināt savas spējas, prasmes un intereses, lai pieņemtu lēmumus izglītības un nodarbinātības jomā (lai veicinātu sevis izzināšanu, savas profesionālās ievirzes apzināšanu, iegūtu padziļinātu izpratni par izglītību un iespējām darba tirgū, atklātu to profesionālo virzienu, kas vislabāk atbilst personībai, vērtībām un mērķiem).





# DARBNĪCAS JAUNIEŠIEM

- ❑ Reģistrētie jaunieši bezdarbnieki vecumā no 15 līdz 24 gadiem, kuri nav ieguvuši profesionālo izglītību vai nav bijuši iepriekš nodarbināti
- ❑ Ilgums – 9 nedēļas, kuru laikā varēs iepazīt trīs profesionālās izglītības programmas, katrai no tām veltot trīs nedēļas
- ❑ Jaunietis, piedaloties teorētiskajās un praktiskajās nodarbībās, uzzinās katras profesionālās izglītības programmas specifiku un iegūs pirmo profesionālo pieredzi, lai vēlāk varētu mērķtiecīgi izvēlēties tieši viņam piemērotu turpmākās izglītības un profesionālās darbības jomu un turpināt profesijas apguvi kādā no IZM programmām vai NVA kursiem.
- ❑ Apmācības notiks klātienē katru darba dienu - ne mazāk kā 6 akadēmiskās stundas dienā. Nodarbību skaits izglītības iestādē būs sadalīts tā, lai lielākā daļa mācībām atvēlētā laika tiktu pavadīta praktiskās nodarbībās - ne mazāk kā 60% un teorijai tiktu veltīti ne vairāk kā 40%
- ❑ Pasākuma dalībniekam tiks maksāta stipendija – 57 EUR (85 EUR jaunietim ar invaliditāti) mēnesī proporcionāli iesaistes dienām
- ❑ Nepieciešamības gadījumā izglītības iestāde nodrošinās jaunieša izmitināšanu dienesta viesnīcā
- ❑ Viena jaunieša kopējās maksimālās izmaksas dalībai pasākumā, neskaitot stipendiju, ir 570 euro



# APMĀCĪBU IESPĒJAS

## ☐ Profesionālās izglītības programmas (piedāvā VIAA un NVA):

- **2. un 3. profesionālā kvalifikācijas līmeņa programmas** (90 izglītības programmas 54 profesijās) dod iespēju jauniešiem īsā laikā iegūt kvalifikāciju un integrēties darba tirgū, tādejādi arī sekmējot mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas līmeņa samazināšanu, ilgst 1 – 1,5 gadu (ietver arī praksi). Apmācību laikā stipendija vidēji 115 euro mēnesī. Atsevišķi tiek apmaksātas kopmītnes.
- **Profesionālās pilnveides izglītības programmas** (15 programmas), bezdarbniekiem dod iespēju pilnveidot savu profesionālo meistarību un apgūt mainīgajām darba tirgus prasībām atbilstošas sistematizētas profesionālās zināšanas un prasmes, ilgst no 160 līdz 320 stundām. Apmācību laikā stipendija 100 euro mēnesī, papildus ir iespējams saņemt reģionālās mobilitātes atbalstu.
- **1.- 3.kvalifikācijas līmeņa profesionālās tālākizglītības programmas** (gandrīz 40 programmas) reģistrētajiem jauniešiem bezdarbniekiem kas dod iespēju iegūt profesionālo kvalifikāciju, ilgst no 480 līdz 1280 mācību stundām. Apmācību laikā stipendija 100 euro mēnesī, papildus ir iespējams saņemt reģionālās mobilitātes atbalstu.

## ☐ Neformālās izglītības programmas (piedāvā NVA):

- Gandrīz 70 programmas, kas ietver mainīgajām darba tirgus prasībām atbilstošu sistematizētu sociālo un profesionālo pamatprasmju apguvi, noslēguma pārbaudījumu organizēšanu (latviešu valoda, svešvalodas, datorzinības, transporta vadīšana) - no 60 līdz 159 mācību stundām. Apmācību laikā stipendija gandrīz 100 euro mēnesī, atbalsts reģionālajai mobilitātei, ja nepieciešams.



# DARBA PIEREDZES PASĀKUMI JAUNIEŠIEM

## PIRMĀ DARBA PIEREDZE JAUNIETIM:

- Jaunietim bezdarbniekam (18 – 29 gadi)
- Darba devējs var pieteikt tikai no jauna izveidotas darba vietas
- Ilgums – 12 mēneši
- Dotācija darba devējam algas samaksai - 160 (240) EUR pirmajos 6 mēnešos un 100 (200) EUR pēdējos 6 mēnešos. Pārējās algas izmaksas, t.sk., VSAOI finansē darba devējs
- Dotācija darba vadītājam – 3 mēnešus 50% no minimālās darba algas
- Dotācija individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, uzsākot darbu līdz 50 euro, ja nepieciešams
- Atbalsts reģionālajai mobilitātei pirmos 4 mēnešus (līdz 100 euro mēnesī)

## DARBAM NEPIECIEŠAMO PRASMJU ATTĪSTĪBA NEVALSTISKAJĀ SEKTORĀ:

- Jaunietim bezdarbniekam (18-24 gadi) profesionālo spēju izmēģināšanai un darba pieredzes gūšanai biedrībās un nodibinājumos
- Netiek atbalstīts darbs mazkvalificētās profesijās
- Ilgums – 6 mēneši
- Stipendija – 90 euro
- Apdrošināti pret nelaimes gadījumiem darba vietā



# SUBSIDĒTĀ DARBA VIETA JAUNIETIM

- ❑ Jaunietim bezdarbniekam (18 – 29 gadi)
- ❑ Ilgums – līdz 24 mēnešiem
- ❑ Darba devējs var pieteikt tikai no jauna izveidotas darba vietas (darba vietā vismaz četrus mēnešus pirms bezdarbnieka dalības pasākumā nav tikusi nodarbināta neviena cita persona, un attiecīgais bezdarbnieks nav ticis nodarbināts pie attiecīgā darba devēja vismaz 12 mēnešus pirms iesaistes pasākumā)
- ❑ Ikmēneša darba algas dotācija minimālās mēneša algas apmērā bezdarbniekam ar invaliditāti (varētu tikt ieviesta diferencēšana atkarībā no invaliditātes smaguma), pārējās algas izmaksas un VSAOI finansē darba devējs
- ❑ Darba devējs nodrošina kvalificētu darba vadītāju, kurš palīdz bezdarbniekiem ar invaliditāti apgūt darbam nepieciešamās pamatprasmes un iemaņas. Ikmēneša darba algas dotācija darba vadītājam ir 50 % apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēra
- ❑ Vienreizēja dotācija iekārtu un aprīkojuma iegādei, kā arī tehnisko palīglīdzekļu izgatavošanai un iegādei, lai pielāgotu darba vietas darbā pieņemtajiem bezdarbniekiem, kuriem noteikta invaliditāte (līdz 700 euro)
- ❑ Surdotulku, asistentu, ergoterapeitu un citu speciālistu pakalpojumu izmaksas, ja pakalpojumi sniegti, lai nodarbinātu bezdarbniekus, kuriem noteikta invaliditāte
- ❑ Izdevumu segšanai par veselības pārbaužu veikšanu bezdarbniekiem, kuriem noteikta invaliditāte, ja tās paredzētas normatīvajos aktos par obligātajām veselības pārbaudēm
- ❑ Atbalsts reģionālajai mobilitātei pirmos 4 mēnešus (līdz 100 euro mēnesī)



# Atbalsts pašnodarbinātības vai komercdarbības uzsākšanai jauniešiem

- ❑ Jaunieši bezdarbnieki (18 – 29 gadi) , kuri:
  - ❑ ir ieguvuši profesionālo vidējo izglītību vai augstāko izglītību uzņēmējdarbības, biznesa vadības vai citā tām pielīdzināmā jomā vai jomā, kurā plānots uzsākt komercdarbību vai pašnodarbinātību;
  - ❑ ir apguvuši profesionālās izglītības programmas, kas nodrošina nepieciešamās zināšanas uzņēmējdarbības vadības jomā vai jomā, kurā plānots uzsākt komercdarbību vai pašnodarbinātību;
  - ❑ ir ieguvuši profesionālo vidējo izglītību vai augstāko izglītību un apguvuši neformālās izglītības programmu (ne mazāk kā 120 akadēmiskās stundas) ar uzņēmējdarbības vadību saistītā jomā."
- ❑ Pasākuma laikā bezdarbnieki saņem nepieciešamo palīdzību un atbalstu komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai:
  - ❑ konsultācijas biznesa plāna sagatavošanā un izstrādāšanā (20 konsultācijas 6 nedēļu laikā).
- ❑ Ja NVA izraudzīts eksperts devis pozitīvu slēdzienu par biznesa plāna dzīvotspēju, tad NVA atbalsts turpinās:
  - ❑ komercdarbības dotācija biznesa plāna īstenošanai – ne vairāk kā 3000 euro atbilstoši apstiprinātajai biznesa plāna tāmei;
  - ❑ konsultācijas biznesa plāna īstenošanas pirmajā pašnodarbinātības vai komercdarbības gadā;
  - ❑ mēneša dotācija pasākuma īstenošanas sākumposmā (pirmajos sešos mēnešos) - valstī noteiktās minimālās darba algas apmērā.



# Jauniešu garantija (III)

Jauns projekts jauniešiem, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu un nav reģistrēti NVA:

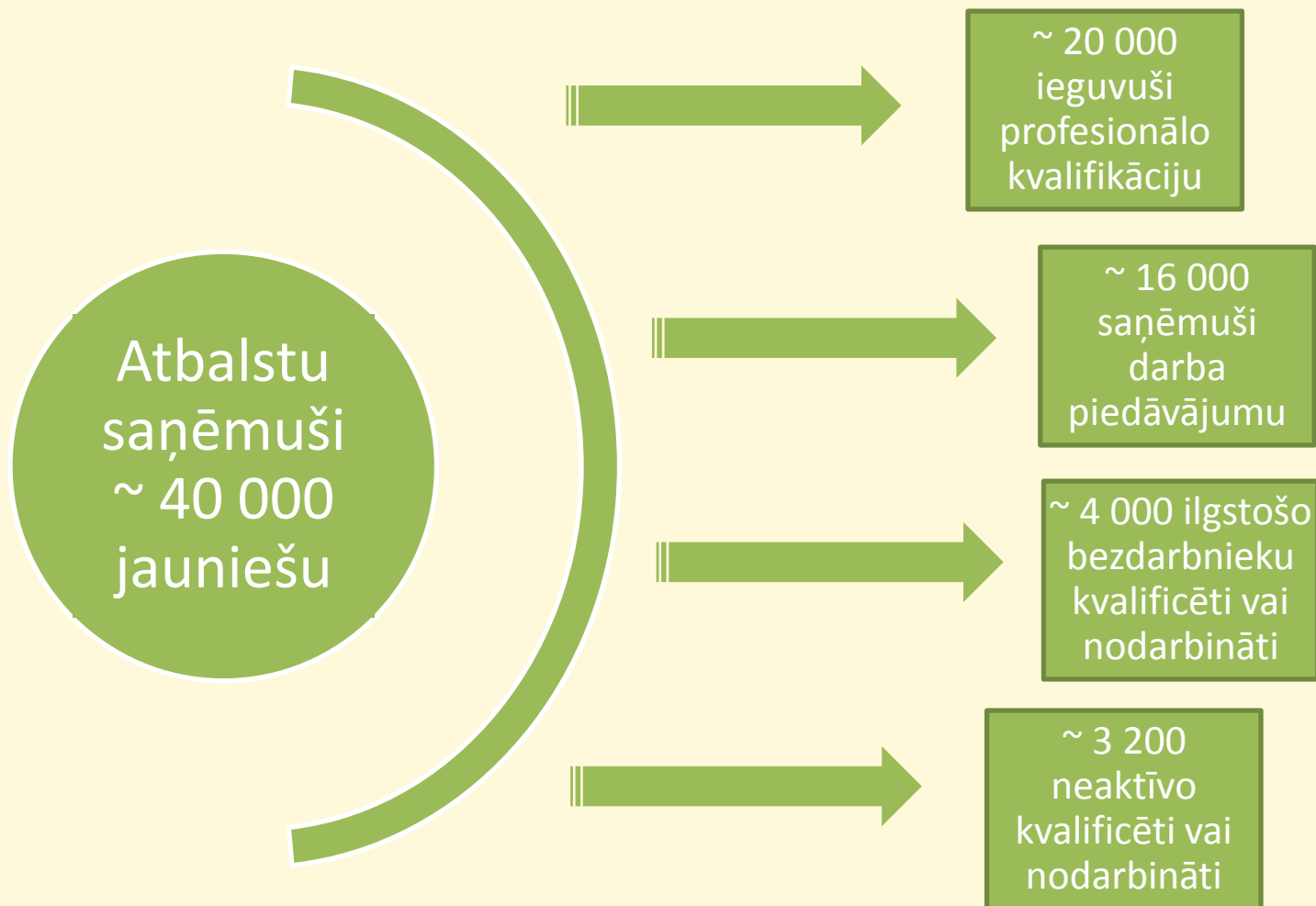
- Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra - metodoloģisks un informatīvs atbalsts pašvaldībām.
- Iesaistītas pēc iespējas visas **119 pašvaldības**;
- **Stratēģiskas partnerības** vietējā līmenī – jaunieši, NVO, izglītības iestādes, NVA, sociālie dienesti, u.c.
- Efektīva un savlaicīga sadarbība ar darba devējiem, izglītības iestādēm, NVO un citām iesaistītajām pusēm.
- Jaunieši, kas atrodas nelabvēlīgā situācijā (atkarības, invaliditāte u.c.).

## Mentoringa un motivācijas programmas

Jaunieši, kas nav reģistrēti  
Nodarbinātības valsts aģentūrā (NEET)

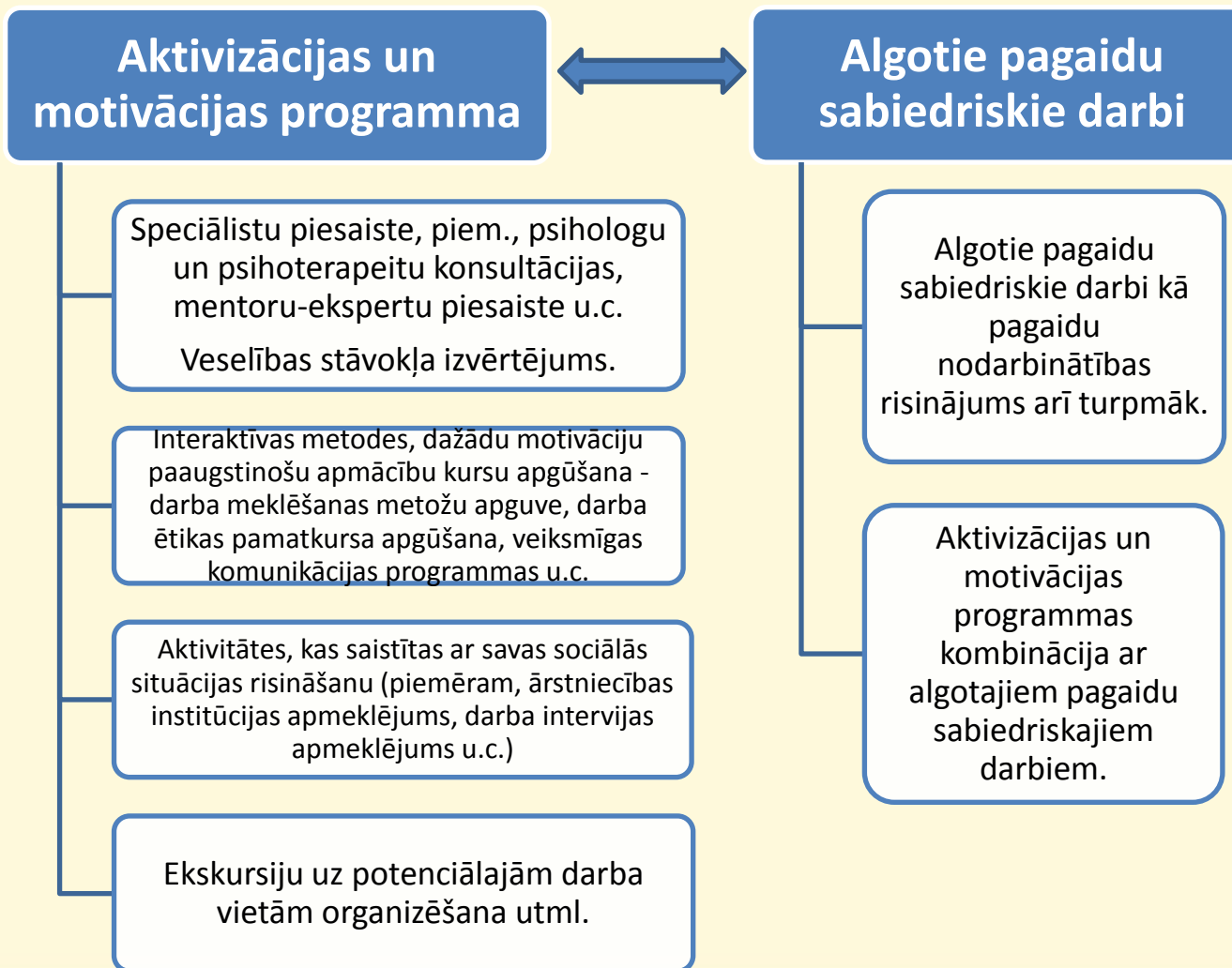


# Jauniešu garantija (IV)





# Ilgstošo bezdarbnieku aktivizācija





# Subsidētā nodarbinātība

## Prioritātes

Ilgstošie  
bezdarbnieki

- Līdz 12/24 mēnešiem,  
atkarībā no bezdarba ilguma

Personas ar  
invaliditāti

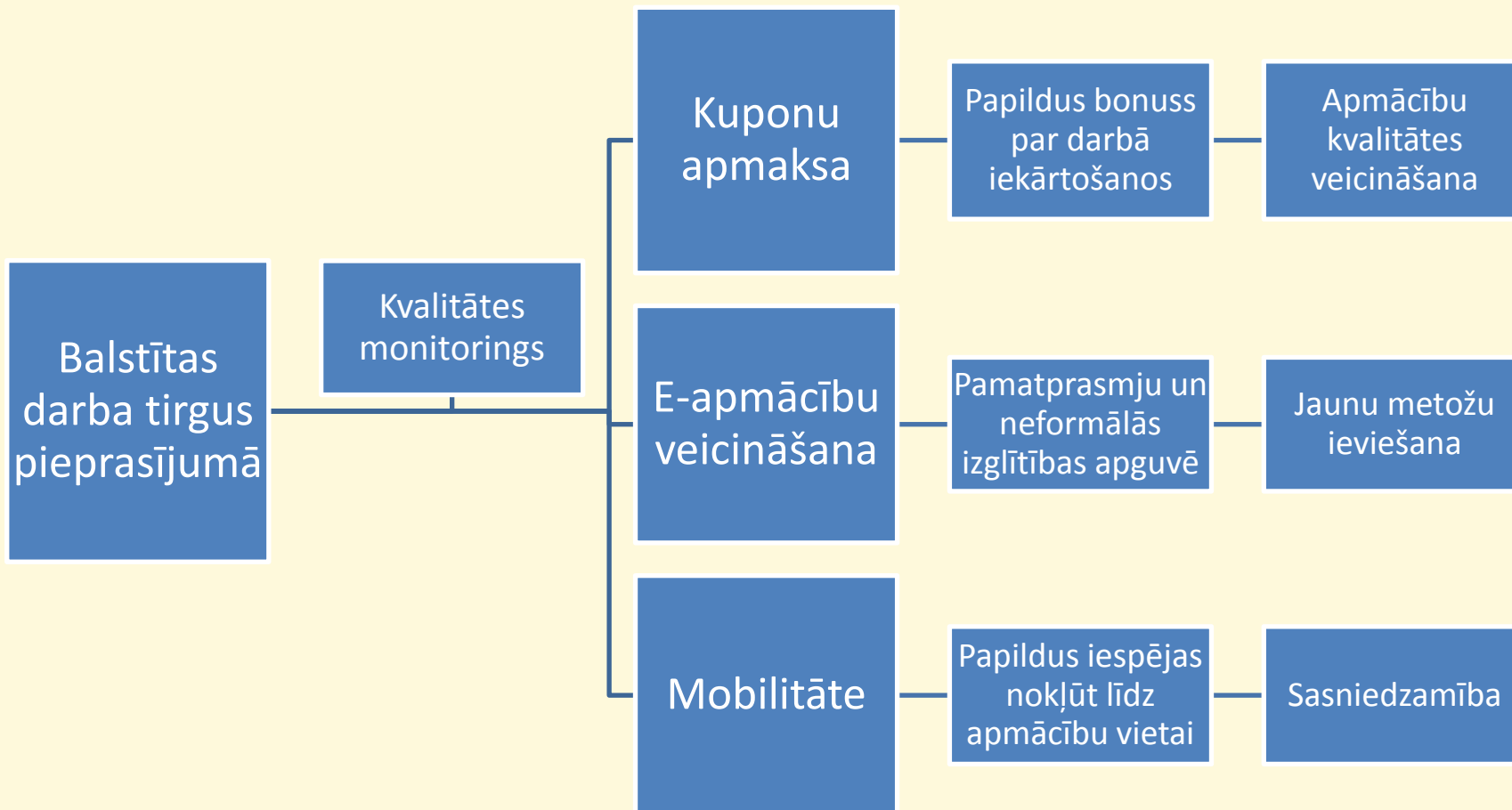
- Līdz 36 mēnešiem  
- Atbalsta personas darba vietās personām ar  
garīga rakstura traucējumiem  
- Papildus atbalsts personām ar redzes  
invaliditāti

Bezdarbnieki 50+

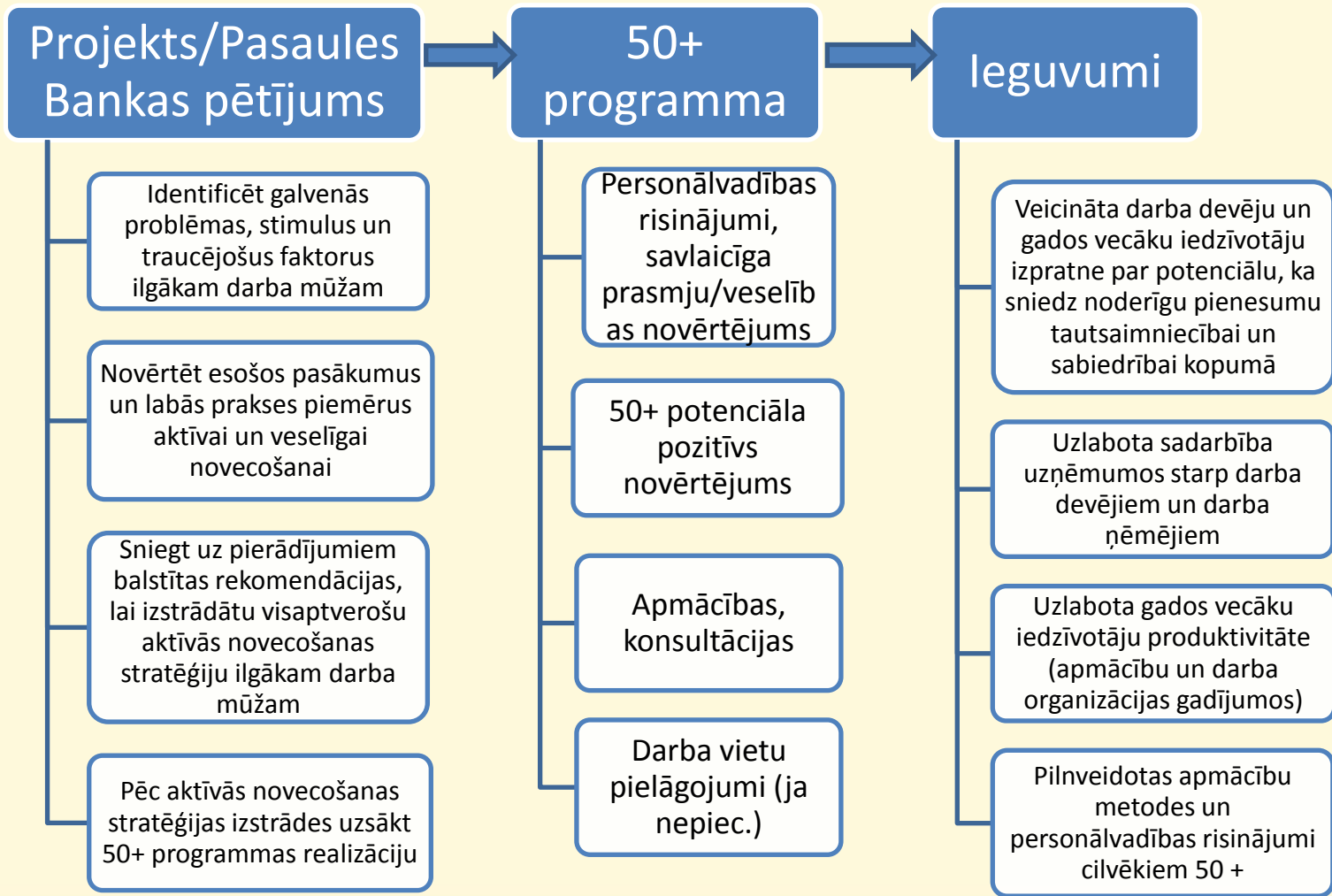
- Līdz 12/24 mēnešiem,  
atkarībā no bezdarba ilguma



# Apmācības un pārkvalifikācija



# Aktīvās novecošanās programma



# Skolēnu vasaras nodarbinātība

- Nodarbinātības pasākuma skolēniem vasaras brīvlaikā īstenošanas nosacījumi:
  - 1) skolēnu vecums, no kura var iesaistīties pasākumā – 15-20 gadi;
  - 2) iesaistes ilgums – 1 mēnesis;
  - 3) NVA finansē:
    - skolēnu darba algu 50% apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēra;
    - darba vadītāja darba algu valstī noteiktās minimālās darba algas apmērā, ja tiek nodrošināta darba vadīšana vismaz 10 skolēniem;
    - skolēnu veselības pārbaužu izdevumu segšanu;
    - skolēnu apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem.
- Sākot ar 2015.gadu laikā, kad izglītojamie iesaistās Nodarbinātības valsts aģentūras organizētajā nodarbinātības pasākumā vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs, izglītojamo vecākiem par izglītojamajiem tiek saglabāts likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 13.panta pirmās daļas 1.punkta "a)" apakšpunktā noteiktais nodokļa atvieglojums.
- Finansējums – 700 000 eiro.
- Iesaistāmo skolēnu skaits – aptuveni 4000.



# PALDIES!

Labklājības ministrija

[www.lm.gov.lv](http://www.lm.gov.lv)



LATVIJAS REPUBLIKAS  
**LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA**  
MINISTRY OF WELFARE  
OF THE REPUBLIC OF LATVIA